

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

**AL DEPARTAMENT D'EMPRESA I OCUPACIÓ
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

Direcció General d'Energia, Mines i Seguretat Industrial
c/ Pamplona, 113
Barcelona 08018

El Sr. Albert Turull i Rubinat, amb DNI 40883849S, com a President de l'**Associació cultural FÒRUM L'ESPITLLERA**, entitat amb CIF G25713447, inscrita amb el número 42775, en la Secció 1 del Registre d'Associacions del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i domicili a 25211 Florejacs (la Segarra, Lleida), c/ Forn, 2, casa, **EXPOSO:**

El Fòrum l'Espitllera té, com a un dels seus objectius fundacionals, "*reflexionar sobre les oportunitats de desenvolupament i els problemes actuals de la Segarra (entenent com a tal tot el seu territori en sentit històric, més enllà de l'administratiu actual) i incidir sobre les decisions que afecten el futur de la comarca*".

He tingut coneixement pel DOGC núm. 6221, de 27.9.2012, pàgina 45038, que s'ha obert el termini per a presentar oposicions per part d'aquells que es considerin perjudicats per la **sol·licitud de permisos d'investigació d'hidrocarburs anomenat Darwin, de 89683 ha**, formulada per l'empresa MONTERO ENERGY CORPORATION,SL de gran afectació pel territori de la Segarra i comarques veïnes i, en concret, els termes municipals de Agramunt, Alòs de Balaguer, Artesa de Segre, Balaguer, Bellcaire d'Urgell, Bellmunt d'Urgell, Biosca, Cabanabona, Calonge de Segarra, Camarasa, Castellfollit de Riubregós, Castellsèr, Cubells, els Plans de Sió, Foradada, Guissona, Ivorra, la Molsosa, la Sentiu de Sió, Llobera, Massoteres, Montgai, Oliola, Ossó de Sió, Penelles, Pinós, Pinell de Solsonès, Ponts, Preixens, Puigverd d'Agramunt, Sanaüja, Sant Guim de la Plana, Sant Ramon, Tornabous, Torà, Torrefeta i Florejacs i Vilanova de l'Aguda.

Respecte l'esmentada sol·licitud, seguint la nostra voluntat estatutària d'incidir en tot allò que afecti el **futur de la Segarra** i considerant que les dites prospeccions afectarien greument el desenvolupament comarcal i d'acord amb

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

l'art. 17 de la Ley 34/98 sobre hidrocarburs, us fem saber que **ens considerem greument perjudicats per la petició i us comuniquem la nostra més ferma oposició.**

A efectes de justificar la dita oposició, tot seguit es relacionen un gruix de motius pels quals és imprescindible que adopteu la decisió de denegar, en un primer moment si més no de manera cautelar i, eventualment, de manera definitiva, l'autorització demanada:

Primer.- MANCA D'INFORMACIÓ ALS AFECTATS I PARTICIPACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL

Davant de qualsevol proposta d'afectació que condicioni el territori i la vida dels que hi habiten, prèvia a la seva aprovació, s'ha d'assegurar un correcte procés d'informació pública a tots els possibles afectats: municipis, propietaris de finques dins d'una distància raonable i consensuada i també els límitrofs, empreses i activitats econòmiques (turisme, agricultura, indústria...) existents o futures. Per a cercar el consens social necessari, la major protecció ambiental i el respecte pels ciutadans i ciutadanes de la Segarra, així com el seu medi ambient i paisatge, és necessari que es faciliti també la participació de les entitats cíviques d'àmbit comarcal que són especialment sensibles a aquests aspectes. La seva opinió ha de tenir una incidència substancial en el procés de concessió o denegació de les autoritzacions per part de les autoritats competents. Cal tenir molt en compte les persones, la seva opinió envers la possible construcció d'una instal·lació i la implicació que l'activitat té en elles.

Com bona part dels països moderns europeus ja fa dècades que consideren obvi, l'enorme transcendència i impacte d'aquestes activitats fa del tot imprescindible la **participació en la presa de decisions** sobre temes de desenvolupament territorial de la societat de l'àmbit local on s'han de dur a terme les activitats proposades i en el qual, en darrer terme, han de repercutir les conseqüències negatives d'aquesta activitat. En aquest sentit, apuntar que

- La Convenció d'Aarhus sobre l'accés a la informació, la participació del públic en la presa de decisions i l'accés a la justícia en afers ambientals (1998, firmada per Espanya el 25 de juny de 1998 i ratificada el 29 de desembre de 2004) relacionà els drets ambientals i els drets humans, establint que el desenvolupament sostenible sols es pot assolir mitjançant la participació de tots els agents socials. Aquesta participació de la societat local ha d'anar molt més enllà de la simple presentació d'al·legacions. De fet,

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

aquesta participació s'ha de produir amb antelació a aquest punt del procés, especialment en casos de tant impacte com el que ens ocupa, cosa que aquí no s'ha produït.

- El Conveni Europeu del Paisatge i la Llei del Paisatge de Catalunya destaquen la importància del ciutadà com un actor actiu d'un medi ambient cada vegada més complex.

En un primer sondeig realitzat entre els municipis i les administracions comarcals, ens ha sorprès desagradablement l'**absolut desconeixement** de la voluntat de portar a terme les prospeccions referides. No és només que els veïns desconeguin l'existència d'aquest projecte que tant (i tan negativament) pot incidir en les seves vides, sinó que ni tan sols els seus representants locals i comarcals n'han estat degudament informats. Les administracions públiques implicades han de poder fer, o obligar a fer, una anàlisi acurada dels pros i contres d'una activitat com aquesta al nostre territori, anàlisi que ha de ser completa i tenint en compte tot el cicle de vida d'aquesta activitat (com en reiterades ocasions ha exigint el Parlament Europeu), tot contemplant un estudi rigorós dels impactes ambientals i paisatgístics i una estimació del balanç costos-ingressos (no només econòmics) a nivell empresarial, social, paisatgístic i mediambiental amb un horitzó a curt, mitjà i llarg terminis i això, a hores d'ara, esdevé del tot impossible.

A més, val a dir que aquest projecte xoca diametralment amb el **Pacte de compromís dels Alcaldes pel foment d'una Energia sostenible local**, (ratificat pel Consell d'Alcaldes de la Segarra el 17 d'octubre de 2012), el qual respon a una ambiciosa iniciativa de la Comissió Europea adreçada als municipis i els seus ciutadans per a prendre la iniciativa contra l'escalfament global. Aquest PAES persegueix la incorporació de les entitats locals en la lluita per la reducció de les emissions del CO₂ i l'actuació d'acord amb els objectius d'eficiència energètica i la promoció de les energies renovables com la fotovoltaica, la mini eòlica, la mini hidràulica i les centrals de barri de biomassa, iniciativa absolutament incompatible amb els objectius i els precedents del sol·licitant i la seva matriu R2 Energy, així com de la seva empresa vinculada, Halliburton.

Val a dir que es considera que la tramitació de la sol·licitud de permís d'investigació vulnera el **dret a la informació i participació en assumptes públics**, a les autoritats públiques locals i a la ciutadania. No s'inclou en el citat anunci en què consisteix el permís d'investigació. S'esmenta l'oportunitat de formular oposició per part dels qui es considerin perjudicats en els seus drets i no obstant això no es donen a conèixer les implicacions que aquest permís suposen sobre el dret de les persones. Els articles 23 i 48 de la Constitució Espanyola estableixen el dret de la ciutadania a la participació en els assumptes públics, de forma directa o per mitjà dels seus representants. En aquest sentit,

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

ni la ciutadania ni els Ajuntaments han rebut informació directa sobre el referit expedient que afecta directament al seu territori, desconeixent tant els municipis com les poblacions les implicacions i abast d'aquest anunci. Aquesta ommissió fa que l'Administració Local es vegi impossibilitada en el compliment de la seva obligació d'informar a la població sobre les activitats projectades al seu territori i que poden tenir implicacions ambientals i potencials riscos per a la seva salut.

La sol·licitud de permís publicada en el DOGC no conté informació sobre les activitats, emissions i residus, ubicació exacta dels sondejors, potencial risc mediambiental ni per a la salut humana que implica l'autorització, és a dir, no conté la informació ambiental necessària per valorar l'expedient. S'entén vulnerat, per ommissió, el dret a la informació mediambiental, concretament sobre el contingut del permís d'investigació presentat per Montero Energy Corporation SL, i que pot contenir implicacions ambientals i riscos per a la salut humana (transport de químics contemplats com a perillosos i d'explosius, injecció de tòxics solubles a profunditat, excavació de pous de mostreig, utilització massiva d'aigua, alliberament de metà, basses de residus químics, etc.) al territori designat. Per tant, l'autorització del permís d'investigació suposaria la transgressió de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient. La informació pública apareguda en el DOGC únicament descriu la quadrícula i nom de l'empresa sol·licitant del permís, obviant (si és que existeix) una anàlisi sobre l'abast i repercussió d'aquesta sol·licitud sobre el territori i les poblacions afectades que permeti valorar el projecte.

Per tot això, si l'administració catalana participés en aquesta mena d'actuacions, d'un impacte tan elevat per al territori, menystenint i obviant la necessària participació en la presa de decisions de la població local i de totes les administracions afectades representaria un exemple més de com el mode de pensar tecnocràtic i jeràrquic sobre el model de desenvolupament segueix dominant a la Catalunya del segle XXI (a diferència, tot s'ha de dir, del que succeeix en el països més avançats del nostre entorn, i als quals des de la mateixa administració se'ns apel·la, molt i molt sovint, a que aspirem a assemblem-nos). Amb dinàmiques i plantejaments com aquests, la política nacional continua incomprensiblement mantenint a distància als agents locals en el procés formal de presa de decisions sobre projectes d'un impacte més que evident sobre el territori.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

Segon.- IMPACTES SOBRE LA BIOSFERA I LA SALUT HUMANA I ANIMAL

És més que evident que la recerca de petroli i gas suposa una fugida endavant i una activitat merament especulativa que, a fi de comptes, no fa sinó contribuir a un model de **desenvolupament agònic** vinculat als combustibles fòssils. Aquest procés suposa avançar cap al temut *peak oil*, la crisi d'abastament i de preus, a més de la proliferació de gasos d'efecte hivernacle que, com és provat, provoca el gravíssim procés d'escalfament global del planeta.

També vega indicar que qualsevol afectació d'aquest tipus hauria de tenir ben present la **realitat geològica del subsòl afectat**. Considerant l'abast de la sol·licitud, cal posar de relleu que bona part del territori relacionat té una radioactivitat natural per sobre de la mitjana, molt especialment els espais integrats dins la zona del Llobregós i l'altiplà de Calaf. En aquest àmbit, on des de fa segles són conegudes les mines de lignit i la presència d'urani, el material radioactiu subjacent podria alliberar-se per les fractures ocasionades per les perforacions i pels possibles moviments sísmics consegüents i afectar greument la vida humana i animal que es desenvolupa sobre l'escorça de la terra. De fet, un recent estudi publicat per la revista *Nature Geoscience* a partir del sisme que l'any 2009 va causar la mort de nou persones a Lorca (<http://www.nature.com/ngeo/journal/vaop/ncurrent/full/ngeo1610.html>) ja demostra la vinculació entre l'acció humana de transformació del terreny i extracció d'argiles, aigües o petroli amb la variació dels camps de força de l'escorça terrestre i la provocació o acceleració de terratrèmols tectònics.

Arribats en aquest punt, val a dir que a la sol·licitud del permís no es fa esment de la tècnica que es vol aplicar ni per a realitzar els sondejos ni per, si s'escau, la futura explotació dels recursos. No obstant, **cautelament** i considerant els referents habituals d'aquesta mena d'explotació, prendrem com a referència la perforació horitzontal i la **fracturació hidràulica**, o "fracking", com a hipotètica tècnica a aplicar. De fet, l'empresa multinacional San Leon Energy, al seu web (<http://www.sanleonenergy.com/operations-and-assets.aspx#spain>), expressa clarament que té el punt de mira posat per les seves properes prospeccions a allò que en diuen "Ebro Basin" d'Espanya, i hi preveu l'explotació amb sistemes no convencionals, és a dir, fractura hidràulica o "fracking"; val a dir que San Leon, a través de Frontera Energy, ja presumeix de participar en el procés d'obtenció de deu llicències d'explotació a Espanya, dues de les quals estarien ja atorgades. Sense perjudici d'això, reservem futures al·legacions si més endavant se'ns informa de la tecnologia i els mecanismes que l'empresa peticionària vol emprar.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

Tal i com es pot consultar a l'estudi de les Repercussions de l'extracció de gas i petroli sobre el medi ambient i la salut humana, elaborat per la DG de Polítiques Interiors del Parlament Europeu al juny de 2011 (<http://www.europarl.europa.eu/committees/es/studiesdownload.html?languageDocument=ES&file=66719>) la tècnica de Fracturació Hidràulica, combinada amb la perforació horitzontal a grans profunditats, és una tècnica agressiva (usada sovint per explotar les últimes reserves de gas natural) que esdevé excessivament complexa, costosa i gens rendible, a banda de provocar gravíssimes conseqüències sobre el medi ambient, les gents i les reserves d'aigua dolça: emissió de contaminants a l'atmosfera, contaminació de les aigües subterrànies a causa de cabals de fluids o gasos provocats per fuites o abocaments, fugides de líquids de fracturació i descàrregues no controlades d'aigües residuals, així com la utilització de més 600 productes químics per alliberar el gas natural

En aquest sentit, podem llegir a les conclusions del dit document:

“En un entorn social i tècnic canviant, en el qual les qüestions relacionades amb el canvi climàtic i la transició a un sistema energètic sostenible constitueixen prioritats absolutes, i en el qual es reforça la participació del públic a nivell regional i local, és necessari revisar l'interès nacional per les activitats mineres i els interessos dels governs regionals i locals, així com els de la població afectada.

Un requisit previ per a aquesta revisió seria fer obligatori una anàlisi de cicle de vida dels nous projectes que inclogui una anàlisi d'impacte mediambiental. Únicament una anàlisi exhaustiva dels costos i beneficis constitueix un fonament adequat per valorar la importància de cada projecte i la seva justificació. La tecnologia de la fracturació hidràulica ha tingut importants efectes als Estats Units, que actualment és l'únic país que compta amb diverses dècades d'experiència i registres estadístics de llarga durada.

*La tecnologia per a l'explotació del gas d'esquist presenta característiques que tenen repercussions mediambientals inevitables i un alt risc si la tecnologia no s'utilitza correctament, però també presenten un **alt risc de causar danys mediambientals i amenaces per a la salut humana fins i tot si s'empren de forma adequada.***

Una de les repercussions inevitables és l'ocupació d'enormes superfícies i importants canvis als paisatges, ja que la densitat dels pous ha de ser molt alta per fracturar les roques mare a gran escala per accedir al gas que emmagatzemen. Les diferents plataformes dels pous —als Estats Units es

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

registren fins a sis plataformes per km² o fins i tot més— han de preparar-se, construir-se i connectar-se mitjançant carreteres a les quals puguin accedir vehicles pesats de transport. Els pous de producció han de connectar-se entre si per mitjà de canonades de recoll-lecció amb un baix cabal, però també amb unitats de purga per separar les aigües residuals i substàncies químiques, metalls pesats o ingredients radioactius del gas produït abans de bombar-ho a la xarxa de distribució de gas.

*Entre els riscos que comporta una manipulació incorrecta es troben els accidents, per exemple, erupcions amb abocaments d'aigua de fracturació, les fugides d'aigües residuals o de les basses o canonades de fluids de fracturació, la contaminació d'aigües subterrànies a causa d'una manipulació incorrecta o la cementació no professional dels tubs de revestiment del pou. Aquests riscos poden reduir-se i probablement evitar-se amb directives tècniques adequades, pràctiques de manipulació prudentes i la supervisió per part de les autoritats públiques. No obstant això, totes aquestes mesures de seguretat augmenten els costos del projecte i alenteixen el ritme de desenvolupament. Per tant, **el risc que ocorri un accident augmenta en incrementar-se les pressions econòmiques i la necessitat d'accelerar l'explotació.** Per construir més pous en el mateix temps és necessari redoblar els esforços de supervisió i seguiment.*

*Finalment, alguns riscos són inherents a la fracturació incontrolada, que té per resultat que els líquids de fracturació o fins i tot del propi gas natural es moguin sense control. Per exemple, és ben sabut que la fracturació hidràulica pot provocar petits sismes, els quals poden fer que el gas o els fluids es moguin a través de fractures creades «de forma natural». Les experiències obtingudes als Estats Units mostren que en la pràctica es produeixen nombrosos accidents. Les autoritats oficials multen amb massa freqüència a les empreses per cometre infraccions. Una part d'aquests accidents són provocats per les fuites dels equips o el mal funcionament d'aquests, i una altra a causa de males pràctiques per reduir costos i temps, al revestiment poc professional dels pous i a la **contaminació d'aigües subterrànies** a través de fugides no detectades.*

*En una època en la qual la sostenibilitat és la clau per a les operacions futures, cal preguntar-se **si ha de permetre's la injecció de productes químics tòxics en el subsòl, o si ha de prohibir-se aquesta pràctica**, ja que limitaria o exclouria qualsevol ús posterior de les capes contaminades (per exemple, amb finalitats geotèrmiques) i els seus efectes a llarg termini no s'han*

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

investigat. En una zona d'extracció activa de gas d'esquist s'injecten entre 0,1 i 0,5 litres de productes químics per metre quadrat.

Les **emissions de gasos d'efecte hivernacle** procedents del gas natural, que se situen entorn de 200 g d'equivalent CO₂ per kWh, generalment són inferiors a les d'altres gasos fòssils. A causa de la reduïda recuperació de gas per pou, les pèrdues fugitives de metà, el major esforç per a l'explotació i el baix cabal de les canonades de recol·lecció i els compressors, les emissions específiques de l'ús del gas d'esquist són majors que les dels jaciments de gas convencional. No obstant això, les avaluacions de les pràctiques nord-americanes no es poden transferir simplement a la situació europea. Es requereix una avaluació realista basada en les dades del projecte. L'avaluació efectuada en aquest estudi podria considerar-se un primer pas cap a aquesta anàlisi.

L'actual marc legislatiu de la UE exigeix la realització d'una avaluació d'impacte mediambiental del pou únicament quan la seva producció sigui superior a 500 000 m³ diaris. Aquest límit és massa alt i ignora la realitat dels pous de gas d'esquist, que produeixen típicament diverses desenes de milers de m³ diaris al principi. Una avaluació d'impacte mediambiental amb la participació del públic hauria de ser obligatòria per a cada pou.

Les autoritats regionals haurien de tenir dret a **excloure les zones sensibles** (com per exemple, zones de protecció d'aigua potable, llogarets, terres cultivables, etc.) de les possibles activitats de fracturació hidràulica. Així mateix, caldria reforçar l'autonomia de les autoritats regionals per prohibir o autoritzar la fracturació hidràulica al seu territori. És necessari revisar els privilegis que gaudeixen actualment la prospecció i producció de petroli i gas a la vista dels següents fets:

- La producció europea de gas ha descendit considerablement en els últims anys i es preveu que disminueixi un altre 30 % o més fins a 2035,
  - S'espera que la demanda europea segueixi augmentant fins a 2035,
  - Les importacions de gas natural augmentaran inevitablement encara més si es materialitzen aquestes tendències
-
- No és possible garantir que es puguin obtenir importacions addicionals de l'ordre de 100 000 milions de m³ anuals o més.

Els recursos de gasos no convencionals a Europa són massa reduïts com per exercir una influència substancial sobre aquestes tendències, sobretot en vista de que els perfils típics de producció solament permetran extreure una part

L'ESPITLLERA

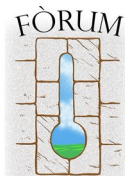
www.espitllera.cat

limitada d'aquests recursos. Les obligacions en matèria mediambiental també faran que augmentin els costos dels projectes i es retardi el seu desenvolupament, la qual cosa reduirà encara més la seva possible contribució.

Entre les raons per permetre la fracturació hidràulica rares vegades figura la justificació que contribueix a reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Per contra, és molt probable que les inversions en projectes de gas d'esquist — en cas de produir-se— tinguin un efecte molt breu en el proveïment de gas, la qual cosa podria resultar contraproductent, ja que faria l'efecte d'un subministrament de gas garantit en un moment en què caldria recomanar als consumidors que redueixin la seva dependència per mitjà de l'estalvi, mesures d'eficiència i la substitució”.

També en aquest camp és convenient la lectura de l'estudi “*IMPACTES DE LA PERFORACIÓ PER A OBTENIR GAS NATURAL EN LA SALUT HUMANA I ANIMAL*”, dels professors Michelle Bamberger i Robert E. Oswaldresumen, de la Universitat de Cornell (Ithaca, New York) publicat a la revista *New Solutions*, volum 22 (<http://es.scribd.com/doc/94471005/Estudio-Completo-Univ-de-Cornell-fractura-hidraulica-fracking-en-animales-y-personas>). Al mateix, denuncien que “*no es pot obtenir una evidència completa en relació als impactes de la perforació per obtenir gas degut al fet que les anàlisis i la informació sobre els productes emprats són incomplets, i també per causa dels acords de confidencialitat. Sense estudis científics rigorosos, el boom de la perforació per obtenir gas natural seguirà sent un experiment incontrolat sobre la salut a una escala enorme*”. És un fet a ressenyar els terratrèmols de fins a escala 4.0 i les desenes de rèpliques que es produeixen prop de les zones en explotació.

A més, és adient també referir els aspectes més destacats de l'informe “*SHALE GAS: A PROVISIONAL ASSESSMENT OF CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL IMPACTS*” (“Gas d'esquist: avaluació preliminar dels seus impactes ambientals i sobre el canvi climàtic”), preparat sobre aquest tema al gener de 2011 pel *Tyndall Centri for Climate Research* (<http://www.tyndall.ac.uk>), organització del Regne Unit formada per les Universitats d'Oxford, Cambridge, Newcastle, Manchester, Sussex, East Anglia i Southampton, i dedicada a analitzar i frenar els efectes del canvi climàtic. Segons aquest informe, els **problemes ambientals** que produeix aquest tipus d'explotacions d'hidrocarburs són molt diversos. A banda de la contaminació directa que pogués produir-se en un pou singular, causades per les nombroses substàncies additives emprades i que han estat classificades per organismes de

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

control europeus com de “immediata atenció” a causa dels seus efectes potencials sobre la salut i l'ambient, els impactes per l'explotació de jaciments han de considerar-se com un tot que involucra -a més dels processos descrits prèviament-, el moviment de vehicles, la utilització i contaminació d'enormes quantitats d'aigua, la contaminació auditiva i la deterioració del paisatge. Aquests impactes acumulatius han de sospesar-se, al seu torn, amb el fet que el desenvolupament del “*shale gas*” a una escala suficient com per produir volums significatius, implica multiplicar exponencialment la quantitat de pous. D'altres articles que alerten sobre els riscos sobre la salut humana són “*METHANE CONTAMINATION OF DRINKING WATER ACCOMPANYING GAS -WELL DRILLING AND HYDRAULIC FRACTURING*” (contaminació per metà de l'aigua per a consum humà associada a la perforació de pous de gas i fractura hidràulica) , acceptat el 14 d'abril de 2011 i publicat en la prestigiosa revista científica “*PROCEEDINGS OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES*” (PNAS), o “*METHANE AND THE GREENHOUSE-GAS FOOTPRINT OF NATURAL GAS FROM SHALE FORMATIONS*” (metà i petjada de gasos hivernacle de gas natural procedent de formacions de pissarra, acceptat el 13 de març de 2011 a la revista “*CLIMATIC CHANGE*”.

Fins i tot, en el sector de la **seguretat alimentària** s'han documentat greus afectacions. Els animals criats per produir aliments i productes làctics i carnis per a consum humà (activitat especialment rellevant i difosa en el nostre àmbit territorial ponentí) poden absorbir les substàncies químiques emprades en els processos extractius i fer-les aparèixer en els productes fets a partir d'aquests animals. A hores d'ara es necessiten urgentment investigacions en aquest camp per mantenir un nivell adequat de seguretat alimentària al nostre país. Sense aquesta informació, contaminants en l'aigua, sòl i aire procedents de les perforacions podrien fàcilment contaminar productes alimentaris fets a partir d'aquests animals, compromentent així la seguretat del subministrament alimentari. Les vies de transmissió no només es cenyirien a l'aigua, sinó també a l'aire, la pol·lució del qual afecta la salut respiratòria i cardiovascular i, fins i tot, la presència de carcinògens coneguts per ser el resultat d'operacions d'exploració, perforació, flamarades dels pous i compressió.

Val a dir, igualment, que determinats estudis indiquen una greu afectació per enverinament o pèrdua de fertilitat als animals de granja propers als pous. Tot plegat, i més enllà de les qüestions relacionades estrictament amb la salut animal i humana, la implantació d'aquesta activitat no és desitjable igualment pel fet que afectaria greument el desenvolupament econòmic de les activitats agropecuàries que es duen a terme actualment a la nostra comarca, pel **descrèdit i pèrdua de prestigi** que suposaria per a aquestes activitats locals

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

tant la proximitat impròpia d'aquesta mena d'activitats industrials a les zones de producció com el coneixement que acabaria tenint la pròpia societat catalana de l'efecte negatiu, i àdhuc perjudicial des de punt de vista de la salut, que aquesta activitat tindria sobre els animals a consumir. És previsible, doncs, un fort impacte econòmic vers una activitat cabdal en les nostres terres com és la indústria agroalimentària: l'agricultura i la ramaderia de la zona (i, en conseqüència, les indústries i activitats associades) es veurien molt perjudicades i, fins i tot, es posaria en perill la seva continuïtat, pel desenvolupament d'un projecte d'aquestes característiques, per com afecta la contaminació de l'aire, les terres i les aigües, ja siguin superficials o subterrànies.

En darrer terme, les pròpies empreses sol·licitants dels permisos reconeixen la possibilitat d'**accidents en les perforacions** que contaminin els aqüífers. L'experiència acumulada a EUA posa de manifest que, amb freqüència, es produeix la contaminació d'aqüífers per accidents com els originats per ruptura de conductes o juntes, per desbordament de borses residuals i per contaminació del metà que s'escapa per les fractures. Factor al qual cal sumar, com s'ha dit, tot allò que fins ara es desconeix i que provoca la controvèrsia científica. No se sap quins efectes tenen els centenars d'additius químics (habitualment fórmules secretes atresorades per les empreses explotadores) que s'introdueixen per la fracturació, alguns d'ells altament perillosos i uns altres simplement desconeguts, i tampoc coneixem amb seguretat què succeeix amb els minerals que es fracturen i com poden contaminar les aigües subterrànies. Molt especialment ens preocupa la seguretat de l'aqüífer de Vicfred-Guissona, a la vista de la zona afectada per les prospeccions, que corre el risc de veure's seriosament compromesa, amb el corresponent desastre ecològic, sanitari i mediambiental per la major part de la Segarra.

Tercer.- OPOSICIÓ DE LA GENT DEL TERRITORI

En aquest sentit, cal constatar els **múltiples moviments d'afectats** que han sorgit arreu del món en protesta i oposició a aquestes explotacions, ja en els Estats Units, on, a proposta de l'alcalde de la població de Disch, Texas, es va elaborar l'agost de 2009 un informe independent que va concloure i va confirmar «*la presència d'altas concentracions de compostos carcinògens i neurotoxines en l'aire i a les zones residencials*»; el director de cinema Josh Fox va documentar les conseqüències d'aquestes explotacions al documental GasLand, amb l'inquietant títol de "*There's something in the wAter*"

info@espitllera.cat · c/ Forn, s/n, casa · 25211 Florejacs · tel. 973 55 24 16 i 600 53 79 70

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

(<http://www.gaslandthemovie.com/>). D'altres mobilitzacions socials contra la fractura hidràulica les podem trobar a Cantabria, Burgos o Sòria, coordinades des de la *Mancomunidad de los Valles Pasiegos* y l'*Asamblea contra la fractura hidràulica de Cantabria* i la *Mancomunidad de los 150 pueblos de la Tierra de Soria* o a Àlava, amb la plataforma *Fracking ez Araba*. Queda clar que aquests plantejaments en cap cas es situen en posicions que, demagògicament, hom podria assimilar de manera simplista a la denominada “cultura del no” o a la postura NIMBY. Si més no una part important dels sectors de la societat que queden englobats, en termes mediàtics, en les postures qualificades de “cultura del no”, en realitat aposten clarament per una “cultura del sí”: sí al Paisatge, sí al medi ambient, sí a un desenvolupament sostenible, sí als desenvolupaments econòmics alternatius, sí al patrimoni, sí al futur correctament planificat, sí al territori, sí a la salut, sí a la qualitat de vida...

Queda clar doncs que les comunitats que viuen prop de perforacions de gas i petroli ja no volen convertir-se en **laboratoris** per a l'estudi de la toxicologia ambiental ni toleraran la degradació de l'aire, l'aigua, el sòl i els riscos sobre la vida dels animals i els humans. Els agents locals hem de demostrar, amb aquestes i altres accions d'oposició i protesta a projectes com el que aquí es planteja, que ja no estem disposats a acceptar un medi ambient i un paisatge degradat i a posar en risc la nostra salut com una conseqüència aparentment inevitable del progrés tècnic i econòmic. Ans al contrari, creiem que existeixen alternatives de desenvolupament econòmic. Creiem que no tot és compatible, i que determinades activitats no es poden conjuminar amb segons quines altres en funció del model de desenvolupament econòmic de qualitat i sostenible pel qual decidim apostar, d'entre els múltiples existents. I creiem, també, que el futur d'aquestes terres segarrenques i de la seva gent, així com el seu benestar i, de manera especial, el seu desenvolupament econòmic, ha de fonamentar-se en la sostenibilitat última de qualsevol acció potencialment desenvolupable en el territori, entesa aquesta sostenibilitat com un equilibri econòmic, ambiental, paisatgístic i social de les intervencions.

Considerant la taxa de tornada energètica en aquest sistema, entorn només de quatre vegades l'energia recuperada per l'energia usada en l'extracció, els danys mediambientals, a la salut i a la sostenibilitat són immensament desproporcionats, també des del punt de vista del lucre cessant per a ramaderia, turisme, silvicultura, recol·lecció, caça, agricultura i llurs afectacions en el comerç al detall, a banda de les inversions posteriors en farmàcia, medicina, descontaminació d'aigües, sòls, depuradores més complexes, baixada de la productivitat de les persones per malalties comunes i cròniques, per naixements de major nombre de persones amb deficiències i de llarg tractament i reducció

info@espitllera.cat · c/ Forn, s/n, casa · 25211 Florejacs · tel. 973 55 24 16 i 600 53 79 70

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

dràstica de la qualitat de vida, també de la caiguda del valor patrimonial dels béns immobles de zones afectades, la pèrdua de possibilitats d'explotar les pedreres a les zones de fracking en quedar la capa de sòl inestable. I tot això tenint en compte que no existeix cap assegurança que cobreixi totes aquestes contingències en el termini en el qual s'aniran succeint que pot ser llarg en el temps (doncs poden aparèixer per exemple mutagènesis en tres o quatre generacions, la contaminació dels aqüífers avança només 50 centímetres per any, etcètera), per la qual cosa seria la societat i l'Estat els pagadors de les conseqüències econòmiques i els patidors per sempre de les conseqüències directes.

No està de més incidir en el fet que el despoblament dels nuclis habitats de la Segarra i les comarques circumveïnes, que des de la mecanització del camp havien entrat en una fase de **desertització** que semblava del tot irremissible, ha estat aturat en la darrera dècada per l'arribada d'una emigració propera, un èxode ciutat – camp, de famílies que s'han desplaçat a la recerca d'uns valors (vinculats al paisatge, la natura i la salubritat de la vida) que han estat per sempre foragitats dels entorns urbans. És evidentment que aquest projecte agressiu i insostenible suposaria frustrar els anhels d'aquests col·lectius familiars, expulsar-los del territori (convertint-los en poc menys que nòmades) i retornar a la dinàmica d'abandonament i desertització dels nuclis rurals de la Catalunya central. Aquest projecte, en definitiva, aboca la comarca, per la seva agressivitat, impacte i magnitud, no tan sols a un important canvi d'índole econòmica, mediambiental i paisatgística, sinó també a un dramàtic i definitiu canvi en els àmbits social i cultural. En aquest aspecte, és alarmant el concepte que defensen les empreses promotores de les explotacions d'hidrocarburs (<http://www.shalegasinfo.eu/>) amb l'argument “*Europe is perceived as a crowded continent, but the population is concentrated in urban areas*” (“Europa es percep com un continent ple de gent, però la població es concentra a les zones urbanes”), una autèntica declaració de principis, ignominiosa per la població dels nuclis rurals.

Per altra banda, cal recordar que el 14 d'octubre de 2009, el Consell Comarcal de la Segarra aprovava, previ informe favorable de la unanimitat del Consell d'Alcaldes, i presentava el **Pla Estratègic Segarra 2020**, elaborat en el marc d'un procés participatiu amb totes les institucions i agents socials i econòmics del territori, amb la intervenció de més de 160 persones, en una desena d'actes de debat i entrevistes a més de 30 alcaldes, experts i líders d'opinió. Aquest informe conclouia que cap al 2020 es volia una Segarra “*que faci alhora compatibles i complementàries les oportunitats en els sectors de l'agroalimentari, la indústria, la logística i el turisme*”, dotada “*d'un paisatge*

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

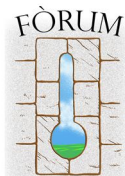
viu” i on s’impulsés i fes compatibles *“les millor opcions i oportunitats de desenvolupament d’activitats ja existents i d’atracció de més valor afegit”*. Es defensava la creació d’un clúster alimentari, amb la potenciació *“de les petites i mitjanes empreses endògenes, en diversos sectors, vinculades directament o indirecta al clúster alimentari”*, fent-ho compatible amb *“més turisme residencial, sobretot als pobles”* i la definició *“del paisatge com a element de marca”*. Aquest escenari de compromís defineix un autèntic Full de Ruta pel que fa al desenvolupament comarcal, i reflecteix els anhels, plantejaments i desitjos de la societat segarrena i dels territoris circumdants (ço és, de la gent que viu i treballa en el propi territori). Tot això se’n va en orris si les prospeccions (i subsegüents explotacions associades) tiren endavant.

El document en qüestió era una conseqüència del **Pla Territorial Parcial de Ponent** (Terres de Lleida), redactat d’acord amb la llei 23/1983 de 21 de novembre i aprovat definitivament pel Govern de Catalunya en data 24 de juliol de 2007, i que forma part del Pla Territorial General, que representa el referent principal de la política territorial a desenvolupar en el nostre país. Al mateix s’hi diu explícitament que *“La Segarra té un dels millors potencials de turisme rural de ponent, sobretot pel patrimoni històric i arquitectònic que encara es preserva emmarcat en un paisatge agrari singular que encara ha experimentat poques agressions”*. A dia d’avui, aquest argument encara és vàlid i la pròpia administració aniria en contra directament d’aquest Pla Territorial si afavorís, tot aprovant activitats industrials i extractives tan agressives, la destrucció parcial o total d’aquesta fràgil paisatge agrari singular de qualitat, amb les conseqüències nefastes i definitives que se’n derivarien pel que fa a aital gran potencial de desenvolupament turisme rural a la comarca.

En el mateix sentit, els projectes de sostenibilitat i desenvolupament definits per l’Agenda 21, la Xarxa Natura 2000 o les zones ZEPA quedarien igualment anorreats i mancats d’aplicabilitat:

L’Agenda 21 de la comarca de la Segarra especifica que cal contribuir a la millora de la qualitat de vida de la població local i a la protecció ambiental del territori i exigeix articular la participació pública en qüestions relatives al medi ambient i millorar el nivell d’educació i sensibilització ambiental.

Els espais naturals protegits per la Xarxa Natura 2000 i PEIN, per la seva banda, pateixen una gran immissió per part de la zona objecte de la petició d’investigació d’hidrocarburs Darwin. En conseqüència, cal tenir molt en compte les restriccions que s’apliquen en la gestió dels espais de Natura 2000, i les mesures de conservació a adoptar. Obviar tots aquests document i treballs, emanats de la pròpia Administració significaria una gravíssima i despòtica ofensa a les autoritats locals, legítims representants de la gent del territori, així

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

com una ruptura al principi de legalitat bàsic en un Estat que pretén ser democràtic i de dret.

Quart.- AFECTACIÓ SOBRE EL PAISATGE

La comarca natural de la Segarra és una part essencial de la bella, tranquil·la i diversa Catalunya Rural. Malauradament, això no és percebut d'aquesta forma per bona part de la resta del país. Probablement, perquè la porció d'aquesta bella, tranquil·la i diversa Catalunya Rural a la qual pertany la nostra comarca ha quedat fora, fins ara, de l'imaginari col·lectiu nacional en termes de valoració del Paisatge. Això explica, per altra banda, que la Segarra acabi formant part, també, de la Catalunya sovint ignorada, menyspreada o desconeguda i, en la qual, per tant, sembla lícit endegar projectes destructius que, en canvi, seria impensable de desenvolupar en altres contrades. Algunes de les raons d'aquest fet poden trobar-se, probablement, en el seguit de connotacions negatives que els catalans atribuïm erròniament al Ruralisme.

I el fet és que, en realitat, aquest Ruralisme és possiblement el component més important de la identitat segarrenca i el que més qualitat ha proporcionat al seu Paisatge. La nostra comarca és encara ara un exemple, tan reeixit com mal conegut i poc valorat, de la **possibilitat d'integrar i harmonitzar l'activitat agrícola i ramadera, la bellesa paisatgística, la qualitat de vida i la vida salvatge**. I és precisament aquesta circumstància allò que atorga a la Segarra l'essència de seva identitat, pròpia, rica i singular. Tot plegat, per altra banda, queda perfectament reflectit en el Catàleg de Paisatge de les Terres de Lleida, estudi oficial elaborat i publicat per l'Observatori del Paisatge, de la Generalitat de Catalunya, l'any 2010, o en el mateix Pla estratègic Segarra 2020, ja referit, on es destaca el Paisatge i el medi ambient com dos dels actius més potents que actualment disposa la comarca en termes de desenvolupament econòmic, expressant la necessitat de valoritzar el Paisatge comarcal i millorar-ne la seva qualitat general d'acord amb els agents de la comarca; a més, en relació al paisatge i el patrimoni com a elements generadors de riquesa, literalment conclou que *“el sector turístic de la Segarra comença a activar-se gràcies a la popularització des de finals dels anys 90 de noves formes de turisme que posen l'èmfasi en els valors de l'entorn natural i en el patrimoni històric i cultural del territori”*. De fet, el mateix document ja alerta que *“l'encaix paisatgístic deficient de noves activitats”* representa l'amenaça més gran existent per al desenvolupament d'una indústria turística comarcal fonamentada en la qualitat.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

El Paisatge de la Segarra és, doncs, d'una qualitat extraordinària. Tan bell com desconegut i menysvalorat. No té res a envejar, però, als Paisatges més valorats ara com ara al nostre país, com per exemple puguin ser els de l'Empordà o el d'alguns racons dels Pirineus. És un Paisatge bell, únic, poc degradat, amb una identitat pròpia i, sortosament, encara ben viu. És per tot plegat que resulta tan singular, i que el seu potencial per a generar, ensems, benestar i progrés econòmic és encara tan gran. Per altra banda, és també un bé escàs, fràgil i no renovable: la seva degradació representa, sempre, un fet irreversible.

Constatem com en els nostres dies la qualitat d'aquest Paisatge tan extraordinari comença a estar en greu perill. El Paisatge segarrenc està patint, com a resultat principalment de la ignorància, la cobdícia i l'especulació, afectacions negatives molt profundes. I en la perspectiva de futur, les amenaces se succeeixen. En molt poc temps, i a mida que es continuïn acumulant accions negatives sobre el territori per part dels diversos agents públics i privats, aquest Paisatge, ara de qualitat, arribarà a un **punt de degradació irreversible**. Estem perdent, dia sí i dia també, riquesa, qualitat de vida i futur. I pensem que, pel bé de tots, cal aturar aquest procés creixent de degradació d'un bé tan preuat. Creiem, ensems, que amb l'aprovació i estímul de projectes com aquest en relació al qual presentem aquestes al·legacions l'administració catalana no juga pas a favor sinó més aviat en contra d'aquests objectius.

Bona part d'aquestes activitats negatives que esmentem, incloent la que aquí és objecte d'al·legacions, no suposen una actualització i evolució natural i sostenible de les activitats tradicionals, com seria desitjable, sinó un trencament radical d'aquestes dinàmiques i l'aposta, en canvi, per actuacions agressives, industrials, fora de lloc i de gran abast. El territori va prenent així un camí que l'allunya d'allò desitjable en termes de preservació de la seva riquesa paisatgística (i del que això té de positiu per al conjunt de la nostra societat), i l'apropa en canvi a una profunda fragmentació i banalització d'aquest element. La continuïtat i desenvolupament de les activitats esmentades comportarà a curt i mig termini la pèrdua dels valors propis del Paisatge segarrenc i, en conseqüència, també de la seva identitat tradicional, amb repercussions definitives en termes socials. Allò que més valorem d'aquest entorn desapareixerà per sempre més, sent com és un bé irrecuperable. La seva riquesa potencial, tant en termes sensibles com econòmics, també. Entenem, per tant, que resultaria molt més intel·ligent gestionar correctament els canvis i el desenvolupament econòmic, vetllant en tot moment perquè qualsevol dels canvis proposats hagi d'assegurar prèviament el respecte inexcusable i estricte del caràcter propi, la integritat i la qualitat del Paisatge segarrenc.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

El Paisatge segarrenc és el rerefons de la **dinàmica vital dels que hi residim**, l'escenari on es desenvolupen les nostres vides. Un àmbit d'extraordinària bellesa que ens inspira i renova. És una font, fràgil i no renovable, de qualitat de vida. També és el recull d'un passat lentament sedimentat, amb múltiples capes, distribuïdes aquí i allà, que ens recorden constantment com el territori ha estat gestionat, treballat i en darrer terme viscut al llarg dels temps. Però també té, en termes més prosaics, una clara dimensió econòmica, tan important com les altres. La dinamització futura, moderna i sostenible, de les activitats agrícoles, ramaderes, turístiques i de serveis de la comarca entenem que ha de passar necessàriament pel manteniment inexcusable d'un nivell molt elevat d'exigència quant a la qualitat paisatgística. La qual cosa vol dir convertir aquest Paisatge en un actiu estratègic de futur, tot assumint les conseqüències i els efectes que d'aquest fet es derivin. I per assolir això, el primer que cal fer és assegurar la seva preservació i evitar qualsevol acció que suposi la seva destrucció. El projecte en relació al qual presentem les al·legacions suposa, en el seu conjunt, una acció extraordinàriament agressiva envers tots aquests plantejaments, i s'orienta en un sentit absolutament contrari al que en matèria de desenvolupament entenem que seria desitjable per a la nostra comarca.

En darrer terme, convé dir que pel que fa al concepte de "Paisatge" i tot el que hi té relació, prenem com a referència un seguit de documents essencials, marc legal i producció científica de referència, entre els quals convé esmentar (malgrat no ser els únics) la Llei Catalana del Paisatge, el Conveni Europeu del Paisatge, la Convenció d'Aarhus i les reflexions i documents produïts per l'Observatori del Paisatge. Apuntem, igualment, la necessitat de diferenciar el concepte "Paisatge", i el seu profund contingut, significat i transcendència, d'altres conceptes als quals podria erròniament assimilar-se, com ara "medi natural", "medi ambient", etc. El Conveni Europeu del Paisatge converteix el Paisatge en un objecte de dret de les poblacions, definint-lo com "*qualsevol part del territori tal como la percep la població, el caràcter de la qual sigui el resultat de l'acció i la interrelació de factors naturals i/o humans*" (Conseil de l'Europe, 2000a, Art. 1). El Paisatge, en el Conveni Europeu del Paisatge, representa quelcom més que una àrea geogràfica, expressant igualment les percepcions d'un àrea que les societats comparteixen, valoren i utilitzen. A mes, la **qualitat de vida de la població** es converteix en un criteri molt rellevant per a les polítiques ambientals europees. Perquè el Paisatge, tal i com el defineix el Conveni Europeu del Paisatge, no és simplement un conjunt d'objectes materials, sinó que és igualment la seva percepció per la població, que projecta

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

en ells els seus valors i la seva cultura, es a dir és un patrimoni intangible. Tot això, com diem, quedaria anorreat si aquest projecte es du a terme.

Cinquè.- DESENVOLUPAMENT INSOSTENIBLE

Tenim la certesa igualment que el desenvolupament d'aquesta mena de projectes no suposa beneficis econòmics substancials per a la comarca i, més enllà d'això, que es tracta de projectes que en cap cas s'adiuen amb el tipus de desenvolupament econòmic sostenible desitjable. Aquest **desenvolupament sostenible desitjable** s'està conformant i expressant actualment en el nostre territori en base a documents com l'esmentat Segarra 2020, amb la implementació de projectes com la Carta del Paisatge de Cervera (Paeria de Cervera), la Carta del Paisatge de la comarca (Consell Comarcal) o l'Agenda21 (Consell Comarcal), amb el desenvolupament de nombrosos projectes empresarials relacionats amb el turisme de qualitat, paisatgístic, natural, patrimonial i cultural, així com amb una producció agrícola i ramadera que igualment es pretén sigui de qualitat.

Tots aquests plantejaments resulten incompatibles amb el desenvolupament de projectes com el que es pretén dur a terme a la zona en relació amb els hidrocarburs, ja que el desenvolupament d'un implica necessàriament haver de renunciar a l'altre. El Paisatge, entès com a actiu econòmic, resulta del tot incompatible amb aquesta mena d'explotacions que hom pretén ara dur a terme, i resulta, en canvi, la base imprescindible sobre la qual fonamentar la via de desenvolupament econòmic que aquests territoris havien començat poc a poc a endegar. Expressem, en aquest sentit, la incompatibilitat d'aquesta mena de projectes i explotacions amb els usos del sol existent i amb nombroses activitats locals d'origen tradicional i turístiques i les dinàmiques endegades de desenvolupament econòmic comarcal futur.

Hem de fer notar, igualment, amb estupor, que projectes com aquests, que a casa nostra encara es plantegen amb una simplicitat aberrant, serien del tot impensables en altres països europeus més avançats (als quals entenem que hauríem d'aspirar a assemblear-nos en aquesta i altres qüestions) en contextos territorials, socials i paisatgístics similars. I que el fet que a casa nostra, en canvi, encara ens els plategen (i, fins i tot, es promoguin des de l'administració!), a principis del segle XXI, indica l'absència d'una correcta valoració de la qualitat del Paisatge segarrenç per part d'aquesta administració.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

Aquesta circumstància deriva, a banda de les raons expressades més amunt, del fet que les pràctiques de conservació, ordenació i gestió del Paisatge no s'hagin institucionalitzat a Catalunya fins al primer decenni del segle XXI. L'existència d'una oposició social forta, racional i eficaç al desenvolupament de projectes destructius com aquest en països més desenvolupats que el nostre es relaciona moltes vegades (como succeeix per exemple a Anglaterra, Escòcia o Holanda) amb l'existència de poderoses organitzacions de protecció del Paisatge arrelades en notables i valuoses tradicions socioculturals, absents encara al nostre país per raons de caire històric.

No cal caure en ingenuïtats ni idealismes conservacionistes, el futur de la Segarra passa perquè aquest territori estigui obert a **noves oportunitats**, promogui la creació de petites i mitjanes empreses de capital local que explorin nínxols de mercat complementaris a les grans empreses ja existents, però aquestes han de ser condicionades a l'existència i manteniment inexcusable i escrupolós d'un Paisatge viu i revaloritzat (la qual cosa implica no fragmentar-lo ni banalitzar-lo). Cal assentar la necessitat de defugir, per incompatibles amb aquests anhels, propostes empresarials alienes, brutes, impròpies, degradants i/o de gran impacte, i apostar en canvi per impulsar i fer compatibles les millors opcions i oportunitats de desenvolupament d'activitats ja existents, d'atracció de més valor afegit i netes, en un marc de mitjanes i petites empreses. Una bona línia de treball, en aquest sentit, és incentivar la producció de proximitat, ecològica i/o artesanal, conjuntament amb la creació de productes amb denominació d'origen; és a dir, en definitiva, vincular l'agricultura comarcal a activitats agroalimentàries de valor afegit.

A més, hauria de ser sobrer recordar les **responsabilitats que tenim les generacions actuals envers les futures**, i no només perquè la Declaració de la UNESCO de 12 novembre de 1997 així ho establís (o les Recomanacions del 15 novembre de 1989, de 16 de novembre de 1972, la d'11 de desembre de 1962, la convenció del 17 octubre de 2007 o la Convenció del 16 de novembre de 1972). De fet, l'Assemblea Francesa, en sessió d'11 de maig de 2011 i per amplíssima majoria, va prohibir per Llei en tot el territori nacional de França l'exploració i explotació de mines d'hidrocarburs líquids o gasosos per mitjà de perforacions seguides de fracturació hidràulica de la roca, el Parlament de Bulgària ha prohibit l'explotació mitjançant fractura hidràulica i rescindit els permisos que havien estat atorgats i, al Regne Unit, l'empresa Quadrilla Resources va haver de paraitzar les seves explotacions a causa dels terratrèmols que provocava. A més, el Govern autonòmic de Cantàbria està elaborant una regulació que prohibirà la tècnica de la fracturació hidràulica en el territori de la seva autonomia.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

Sisè.- JUSTIFICACIÓ LEGAL

Ja al seu preàmbul, Constitució espanyola imposa la protecció de drets humans dels ciutadans de l'Estat i la promoció per a una digna qualitat de vida, l'article 43 reconeix el dret a la protecció de la salut i la responsabilitat dels poders públics, l'article 45 sobre el dret a gaudir un medi ambient adequat i l'article 51 garanteix que els poders públics garantissin la defensa dels consumidors.

La **Llei catalana del Paisatge** (Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del Paisatge, DOGC núm. 4407, pàg. 17625, de 16.6.2005) indica, en el seu Preàmbul, que la *“riquesa paisatgística constitueix un patrimoni ambiental, cultural, social i històric que influeix en la qualitat de vida dels ciutadans i que esdevé sovint un recurs de desenvolupament econòmic, en particular per a les activitats turístiques, però també per a les agrícoles, ramaderes i forestals”*. En aquest sentit cal dir novament que el Paisatge de la Segarra és encara d'una molt elevada qualitat, especialment comparat amb el d'altres territoris del país. Hi destaquen, com hem explicat anteriorment, la seva singularitat i diversitat, així com el grau de conservació que encara manté i el potencial de dinamització turística que atresora. Tot plegat el fa un Paisatge únic. Resulta evident, per tant, tot emparant-se en el que s'indica en el Preàmbul de la Llei del Paisatge, que aquest Paisatge representa un Patrimoni comú, en aquest cas –a més- ben preservat, el qual ha de ser en conseqüència objecte de protecció integral per part de la màxima administració de Catalunya. Projectes com el que en relació al qual presentem aquestes al·legacions tan sols poden aportar degradació a un Paisatge ara com ara d'una extraordinària bellesa. Així doncs, aprovant o estimulants la realització d'aquest projecte, l'administració catalana s'estaria posant justament en la posició contrària de la que li pertoca, segons la legislació, com a garant i protector d'aquesta riquesa patrimonial de qualitat.

En aquest sentit, cal parar atenció que la Llei del Paisatge qualifica en el seu Preàmbul com a *“dissortats”* (=“desgraciats”, “esdeveniments funestos”) i, per tant, no desitjables, els processos de degradació i de banalització del Paisatge. Constatant-se que el desenvolupament d'aquest projecte comportaria necessàriament la degradació i banalització de zones diverses del Paisatge segarrenc, i seguint l'esperit del preàmbul de la llei expressat en les paraules esmentades, demanem que s'aturi definitivament la seva tramitació al tractar-se aquest, efectivament, d'un fet “dissortat” per al conjunt del país.

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

El disseny i implementació del projecte, així com les activitats posteriors que se'n deriven, vulneren els Principis que han d'inspirar l'actuació dels poders públics en matèria de Paisatge, exposats en l'article 2 de la Llei catalana sobre Paisatge, especialment pel que fa a:

- Principi: “**Afavorir l'evolució harmònica del Paisatge d'acord amb els conceptes d'utilització racional del territori, de desenvolupament urbanístic sostenible i de funcionalitat dels ecosistemes**”. En cap cas pot acceptar-se que el desenvolupament de l'activitat proposada afavoreixi aquesta evolució harmònica. Ans al contrari, suposa una acció extraordinàriament agressiva i fora de lloc i que vulnera el principi de sostenibilitat.
- Principi: “**Preservar, amb l'adopció de mesures protectores del Paisatge, el dret dels ciutadans a viure en un entorn culturalment significatiu.**” El disseny i implementació del projecte, així com les activitats posteriors que se'n deriven, implica necessàriament la destrucció del Paisatge i, per tant, la seva banalització i la pèrdua de singularitat. Aquest fet vulnera frontalment el dret dels ciutadans a viure en un entorn culturalment significatiu, principi expressat en aquest article 2 de la Llei de Paisatge i recollit també en el Conveni Europeu del Paisatge, assumit per l'administració catalana.
- Principi: “**Considerar les conseqüències sobre el Paisatge de qualsevol actuació d'ordenació i gestió del territori i valorar els efectes de l'edificació sobre el Paisatge**”. Resulta evident que en cap cas hom ha considerat les conseqüències que sobre el Paisatge suposa aquest projecte, per la qual cosa resulta necessari aturar-lo.

A banda de la llei catalana, el **Conveni Europeu del Paisatge**, aprovat pel Consell d'Europa el dia 20 d'octubre de 2000 (al qual el preàmbul de la Llei del Paisatge ja indica que el Parlament de Catalunya, per mitjà de la Resolució 364/VI, del 14 de desembre de 2000, s'adhereix) reclama a tots els països membres que posin en pràctica polítiques de Paisatge, que és definit com “*un element essencial per al benestar individual i social, la protecció, gestió i planejament del qual comporten drets i deures per a tothom*”. Entenem que en el marc d'una autèntica política de Paisatge que contempli el Paisatge com un element essencial per al benestar individual i social un projecte, com aquest, que suposa la degradació i banalització de zones diverses d'un Paisatge de tanta qualitat com el segarrenc no té cabuda, i per tant demanem la posada en pràctica en aquest cas de polítiques de Paisatge homologables a les pròpies dels

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

països europeus més avançats en aquesta matèria i, en conseqüència, que s'aturi definitivament el projecte. La seva implementació suposaria una deixadesa i un incompliment per part de l'administració de les directrius sobre protecció del Paisatge assumides amb la signatura i adhesió del Conveni Europeu del Paisatge.

En aquest sentit, trobem els següents motius fonamentats dins el Conveni Europeu del Paisatge:

- En el Preàmbul del Conveni Europeu del Paisatge, en relació als països signats i als que s'hi adhireixen, s'indica el següent: *“Constatem que, pel que fa a l'interès general, el Paisatge té un paper important en els àmbits cultural, ecològic, mediambiental i social, que constitueix un recurs favorable per a l'activitat econòmica i que si es protegeix, es gestiona i se'n fa una ordenació adequada pot contribuir a la creació de llocs de treball”*. Així mateix, també s'hi indica que *“Som conscients que el Paisatge contribueix a elaborar les cultures locals i que representa un component fonamental del patrimoni cultural natural d'Europa, alhora que contribueix al benestar dels éssers humans i a consolidar la identitat europea”*. De tot plegat es desprèn que la destrucció i banalització, amb coneixement de causa com seria el nostre cas, d'un Paisatge de qualitat com el segarrenc representa un **atemptat al patrimoni comú i a la qualitat de vida, benestar i desenvolupament econòmic** de la societat segarrenca. Com sigui que la Generalitat es va comprometre, mitjançant l'adhesió a aquesta Convenció del Consell Europeu, a vetllar per tal que això no es produeixi (més encara quan el mal és evitable, com és el cas) demanem en nom d'aquests principis d'adhesió que s'aturi completament el projecte per tal d'impedir la destrucció i/o banalització i/o fragmentació d'aquest Paisatge singular.
- En l'article 5.d d'aquest mateix Conveni els signants i adherits es comprometen a *“integrar el Paisatge en les polítiques d'ordenació del territori i d'urbanisme i en les polítiques cultural, mediambiental, agrícola, social i econòmica, i també en altres polítiques que puguin comportar un efecte directe o indirecte sobre el Paisatge”*. Entenem que l'aprovació del projecte en relació al qual efectuem aquestes al·legacions, i els resultats negatius que necessàriament el seu desenvolupament tindria envers un Paisatge singular i de qualitat com és el segarrenc, evidenciarien que **l'administració catalana no integra efectivament el Paisatge en les seves polítiques d'ordenació del territori**, d'urbanisme, cultural, mediambiental, agrícola, social i econòmica, a diferència del que es va comprometre a fer assumint i adherint-se a la Carta Europea del Paisatge. Comminem, doncs, a l'administració catalana a que ho faci i, com a

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

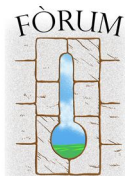
conseqüència directa d'aquest fet i amb coherència amb el Conveni, que aturi completament el projecte.

També dins la normativa europea, la **Directiva Hàbitats 92/43** CEE DEL CONSELL de 21 de maig de 1992 relativa a la **conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres**, disposa al seu article 6 que *"els Estats membres adoptaran les mesures apropiades per evitar, a les zones especials de conservació, la deterioració dels hàbitats naturals i dels hàbitats d'espècies, així com les alteracions que repercuteixin en les espècies que hagin motivat la designació de les zones, en la mesura en què aquestes alteracions puguin tenir un efecte apreciable pel que fa als objectius de la present Directiva"*. En el marc del desenvolupament de les ZEC i en les ZEPA, preveu un seguit de mecanismes destinats a assolir l'objectiu de protecció proposats. Així trobem com s'hi imposa:

- l'elaboració d'un Pla de gestió i de les mesures reglamentàries, contractuals i/o administratives necessàries per a les exigències ecològiques dels tipus d'hàbitats i espècies d'interès comunitari que hi ha a l'espai (article 6.1)
- l'avaluació de les repercussions de plans i projectes que no tinguin relació directa amb la gestió de l'espai o que no són necessaris per a aquest, i que puguin afectar de manera apreciable, individualment o en combinació amb d'altres plans i projectes, l'espai i els objectius de conservació (article 6.3)
- l'aplicació de mesures de conservació apropiades per evitar el deteriorament dels hàbitats i les espècies presents a l'espai (article 6.2)
- la vigilància de l'estat de conservació dels hàbitats i de les espècies, especialment en el cas de les prioritàries (article 11)
- l'elaboració d'un informe de seguiment del grau de compliment dels objectius de la Directiva d'hàbitats cada 6 anys (art. 17.1 i 17.2)

Mecanismes i mesures també són d'aplicació en els LIC pel que fa al segon i tercer punt (article 4.5.).

Aquesta Directiva europea (que tenia ens els seus precedents la Directiva d'aus, el Conveni de Berna i el Projecte CORINE biòtops) representa, actualment, i juntament amb la Directiva d'aus, l'instrument més important d'aplicació a tot el territori de la Unió Europea (UE) per a la conservació dels hàbitats, les espècies i la biodiversitat i fou transposada a la reglamentació estatal per Reial decret 1997/1995, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen mesures per

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres. Posteriorment, el Consell de les Comunitats Europees va aprovar la Directiva 97/62/CE, de 27 d'octubre de 1997, que va adaptar al progrés científic i tècnic la Directiva 92/43/CEE. Bàsicament fa una millora, modificació i substitució dels annexos I i II de la Directiva d'hàbitats. En la legislació espanyola, aquesta nova directiva que modifica la Directiva d'hàbitats ha quedat transposada mitjançant el Reial decret 1193/1998, de 7 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 1997/1995.

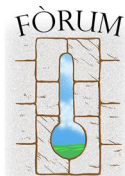
En definitiva, doncs, aquest permís vulneraria totes les proteccions d'àmbit local, nacional, estatal, europeu i internacional vigents al territori, sense ni tan sols aportar els preceptius informes d'avaluació ambiental i d'impacte paisatgístic i els informes dels treballs i actuacions a realitzar, a més d'anorrear tots els ingents esforços que des d'entitats públiques i privades a nivell local, regional i internacional es realitzen per al desenvolupament sostenible d'aquest territori.

Setè.- REFLEXIÓ FINAL

En darrer terme, convé cridar a la reflexió, també, sobre el fet que la nostra nació, amb l'enorme volum de desastres paisatgístics, mediambientals i d'atemptats a la qualitat de vida dels seus habitants que acumula al llarg de la seva història recent, no es pot permetre continuar amb aquesta depredació. El nostre país presenta un molt elevat grau de degradació paisatgística i mediambiental però, sortosament, determinats territoris, entre ells la Segarra, han arribat fins al segle XXI relativament poc afectats per aquesta voracitat destructora. I aquests valors són bé cobejable i anhelat en qualsevol país avançat, un tresor a preservar, millorar i explotar de manera sostenible, no pas quelcom potencialment destruïble.

Diria molt poc de tots nosaltres, i molt menys encara d'aquells que tenen el mandat d'administrar-ho des del Govern de Catalunya, si a aquestes alçades de la Història, tenint present els referents tràgics del nostre passat i el marc de la Unió Europea en la què estem integrats, a la qual anhelem incorporar-nos com un Estat i que entenem moderna i avançada, es legitimés una actuació tan agressiva concertada a esquenes de la població i dels seus representants, destructora dels pocs Paisatges de qualitat que encara resten a casa nostra,

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

provocadora de greus contaminacions del subsòl i dels corrents d'aigua soterrats i susceptible de provocar emissions de radioactivitat i gas radó d'efectes desastrosos sobre la salut i la vida humana i animal. Damunt dels responsables directes de que es produís quelcom tan aberrant a aquestes alçades cauria irremissiblement una **vergonya indestriable** i que ens allunyaria completament de les societats que hauríem de tenir sempre com a referència.

Per aquests motius, **US DEMANEM:**

- I. **Que se'ns consideri com a part interessada a tots els efectes i se'ns informi de totes les incidències, resolucions i tràmits corresponents.**
- II. **Que es tinguin en consideració aquestes al·legacions.**
- III. **Que s'acordi la denegació dels permisos d'investigació d'hidrocarburs sol·licitats.**
- IV. **Que, si la sol·licitant manté la seva petició, s'obri un procés d'informació i participació pública respecte les afectacions socials, econòmiques, sanitàries, alimentàries, paisatgístiques i ambientals del projecte.**

La Segarra, 1 de novembre de 2012

L'ESPITLLERA

AC Fòrum l'Espitllera

www.espitllera.cat

c/ Forn, 2, casa
25211 Florejacs (la Segarra)
info@espitllera.cat

Albert Turull i Rubinat, president

Jaume Moya i Matas, secretari